

Nowa formuła sprawdzianu w VI klasie szkoły podstawowej oraz egzaminu maturalnego od 2015 roku

Celem działalności podejmowanej przez Ministerstwo Edukacji Narodowej jest wykształcenie absolwentów wyposażonych w kluczowe wiadomości i umiejętności, gotowych do funkcjonowania w nowoczesnym świecie. Osiągnięciu tego celu służą zmiany w podstawie programowej oraz proponowane modyfikacje w systemie egzaminów zewnętrznych.

Zmiany w egzaminach zewnętrznych zaproponowane w rozporządzeniu, którego projekt w tym tygodniu zostanie przekazany do konsultacji społecznych, **dotyczą struktury, sposobu i warunków przeprowadzania sprawdzianu i egzaminu maturalnego, rodzaju stosowanych zadań egzaminacyjnych oraz sposobu ich oceniania.**

Nowa formuła sprawdzianu w VI klasie szkoły podstawowej przykłada większą wagę do sprawdzania wiadomości i umiejętności uczniów z kluczowych przedmiotów dla dalszej nauki – języka polskiego i matematyki. Zadania z języka polskiego i matematyki będą obudowane kontekstami historycznymi lub przyrodniczymi. Przywoływanie kontekstów jest zgodne z umiejętnościami określonymi w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, ma również na celu pobudzenie ciekawości poznawczych uczniów oraz urozmaicenie tematyczne.

Zostanie także wprowadzona druga część sprawdzianu – z języka obcego nowożytnego, co spowoduje, że uczniowie będą lepiej zmotywowani do nauki języka obcego już w szkole podstawowej.

W nowej formule egzaminu maturalnego najistotniejsza jest zmiana zasad przeprowadzania części ustnej egzaminu maturalnego z języka polskiego i języka mniejszości narodowej oraz obowiązek przystąpienia do egzaminu maturalnego z co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego wyłącznie na poziomie rozszerzonym (w przypadku języków obcych nowożytnych, także na poziomie dwujęzycznym).

Podobnie jak w zmienionym od ubiegłego roku egzaminie gimnazjalnym, sprawdzanie umiejętności odtwarzania wiedzy encyklopedycznej zostanie zastąpione sprawdzaniem umiejętności krytycznej analizy informacji, rozumowania i wnioskowania w zakresie zdobytych wiadomości – dotyczy to sprawdzianu i egzaminu maturalnego. Umiejętności te będą mierzone za pomocą odpowiednio skonstruowanych zadań, odpowiadających konkretnym wymaganiom określonym w podstawie programowej.

Przy ocenianiu zadań otwartych zostanie zastosowany holistyczny sposób oceniania (podobnie jak w nowym egzaminie gimnazjalnym). W odróżnieniu od obecnie stosowanego oceniania analitycznego, oceniane będzie pokonanie tzw. zasadniczej trudności zadania oraz kolejne czynności prowadzące do pełnego rozwiązania zadania. Taki sposób oceniania będzie sprzyjać przedstawieniu pogłębionej informacji o poziomie opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności.

Sprawdzian w VI klasie szkoły podstawowej od 2015 r.

Sprawdzian będzie się składał z dwóch części, przeprowadzonych jednego dnia. W części pierwszej będą sprawdzane wiadomości i umiejętności z języka polskiego oraz z matematyki, w tym wykorzystanie wiadomości i umiejętności z tych przedmiotów w zadaniach osadzonych w kontekście historycznym lub przyrodniczym (zadania zamknięte i otwarte). Na rozwiązanie zestawu zadań uczeń będzie miał 80 minut. Druga część obejmuje wiadomości i umiejętności z zakresu jednego języka obcego nowożytnego, którego uczeń uczy się w szkole jako przedmiotu obowiązkowego, do wyboru z następujących: angielski, francuski, hiszpański, niemiecki, rosyjski, włoski. Będą to zadania zamknięte. Czas trwania sprawdzianu – 45 minut.

W nowej formule sprawdzianu zostaje przeniesiony akcent z dotychczasowego ponadprzedmiotowego charakteru egzaminu na sprawdzanie wiadomości i umiejętności z przedmiotów kluczowych dla dalszej nauki, tj. na język polski i matematykę, z wykorzystaniem kontekstów historycznych i przyrodniczych. Jest to zgodne z umiejętnościami określonymi w podstawie programowej dla szkoły podstawowej, w których zalicza się m.in. umiejętność uczenia się jako sposobu zaspakajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji.

Zmiana formuły sprawdzianu oraz sposobu konstruowania zadań egzaminacyjnych ma na celu badanie złożonych umiejętności uczniów. Proste zadania wielokrotnego wyboru zostaną zastąpione zadaniami wymagającymi umiejętności myślenia, dowodzenia i wnioskowania.

Wyniki sprawdzianu będą wyrażane w procentach, odrębnie z części pierwszej, z wyszczególnieniem wyniku dla zadań z języka polskiego i z matematyki, oraz z części drugiej – języka obcego nowożytnego.

Egzamin maturalny od 2015 r.

Podstawą przeprowadzania egzaminu maturalnego będą wymagania ustalone w podstawie programowej kształcenia ogólnego, podczas gdy obecnie taką podstawą są standardy wymagań określone w odrębnych przepisach. Nie ulega zmianie lista przedmiotów obowiązkowych (język polski, matematyka, język obcy nowożytny, języki mniejszości narodowych). Lista przedmiotów dodatkowych będzie obejmowała wszystkie przedmioty ujęte w podstawie programowej na IV etapie edukacyjnym w zakresie rozszerzonym, tj.: biologię, chemię, filozofię, fizykę, geografę, historię, historię sztuki, historię muzyki, informatykę, język polski, języki obce nowożytne, język łański i kulturę antyczną, języki mniejszości narodowych i języki mniejszości etnicznych, matematykę, wiedzę o społeczeństwie. Lista nie obejmuje jedynie przedmiotu „wiedza o tańcu”, ponieważ dla tego przedmiotu nie jest określona podstawa programowa na poziomie rozszerzonym.

W części pisemnej przedmioty obowiązkowe będą zdawane na poziomie podstawowym, przedmioty dodatkowe wyłącznie na poziomie rozszerzonym, w przypadku języków obcych nowożytnych - na poziomie rozszerzonym lub dwujęzycznym. Uczeń będzie miał obowiązek przystąpienia do co najmniej jednego egzaminu dodatkowego (w części pisemnej) i prawo przystąpienia do pięciu kolejnych przedmiotów dodatkowych.

Zdający otrzyma świadectwo dojrzałości, jeśli uzyska co najmniej 30 proc. możliwych do uzyskania punktów z każdego przedmiotu obowiązkowego zdawanych w części ustnej i pisemnej oraz przystąpi do co najmniej jednego przedmiotu dodatkowego, dla którego nie ma progu zdawalności. Wartość tego wyniku zweryfikują szkoły wyższe.

Decyzja o obowiązkowym przystąpieniu do jednego przedmiotu dodatkowego w części pisemnej wynika z obecnej praktyki rekrutacyjnej polskich uczelni, które oczekują od kandydatów na studia poszerzonej wiedzy z co najmniej jednego przedmiotu. Sugestia o obowiązkowym wprowadzeniu do egzaminu maturalnego jednego przedmiotu dodatkowego jest zawarta w uchwale Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich z maja 2011 r. w sprawie nowych zasad egzaminu maturalnego. Ramowe plany nauczania obowiązujące w szkołach ponadpodstawowych od 2012 r. wprowadzają obowiązek nauki od 2 do 4 przedmiotów w zakresie rozszerzonym w liceum ogólnokształcącym oraz 2 przedmiotów w zakresie rozszerzonym w technikum. Zatem od 2015 r. absolwenci liceów ogólnokształcących (absolwenci techników od 2016 r.) będą przygotowani do spełnienia tego obowiązku, dzięki któremu zwiększają swoje szanse na studiowanie wybranych kierunków studiów. Już obecnie kandydaci na studia coraz częściej decydują się na zdawanie dodatkowych przedmiotów, choć dotąd nie były obowiązkowe. Jak wynika z zestawienia – w latach 2010-2012 30 proc. maturzystów nie przystąpiło do egzaminu z przedmiotu dodatkowego, 70 proc. maturzystów przystąpiło do co najmniej jednego egzaminu z przedmiotu dodatkowego, przy czym sukcesywnie wzrasta liczba uczniów zdających dwa lub więcej przedmiotów dodatkowych.

Część ustna egzaminu maturalnego z języka polskiego, języków mniejszości narodowych oraz z języków mniejszości etnicznych sprawdza umiejętność tworzenia wypowiedzi na określony temat, inspirowanej tzw. tekstem kultury, tj. obrazem, wierszem, fragmentem dzieła literackiego, tekstem o języku. Egzamin ustny z języka polskiego zastępuje dotychczasową prezentację. Maturzysta wylosuje zadanie egzaminacyjne składające się z tekstu kultury oraz polecenia odnoszącego się do tego tekstu. Egzamin składa się z dwóch części: wypowiedzi monologicznej maturzysty (ok. 10 min.) oraz rozmowy zdającego z zespołem (ok. 5 min.). Część ustna egzaminu z języka obcego nowożytnego jako przedmiotu dodatkowego będzie przeprowadzana tylko na poziomie dwujęzycznym.

Wyniki egzaminu maturalnego w części ustnej będą wyrażone w procentach, w części pisemnej – w procentach i na skali centylowej, dzięki której zdający będą mogli porównać swoje osiągnięcia egzaminacyjne z wynikami innych uczniów. Wynik na skali centylowej powie im, jaki odsetek zdających uzyskał taki sam lub niższy wynik z danego przedmiotu.

Przykładowe pytania i zadania, jakie mogą pojawić się na egzaminie maturalnym w 2015 r. wraz z rozwiązaniami, zostaną opublikowane przez CKE w informatorach z poszczególnych przedmiotów, w terminie do 31 sierpnia 2013 r.

Egzamin maturalny jest formą oceny poziomu wykształcenia ogólnego, którego osiągnięcie uprawnia do ubiegania się o przyjęcie na studia wyższe. Obowiązek zdawania od 2015 r. co najmniej jednego egzaminu z przedmiotu dodatkowego na poziomie rozszerzonym wzmocni funkcję rekrutacyjną egzaminu maturalnego. Ten ostatni czynnik powinien motywować uczniów do świadomego planowania swojej drogi edukacyjnej już na poziomie gimnazjum lub na początku szkoły ponadgimnazjalnej. Nowa formuła egzaminu będzie służyć także podniesieniu poziomu kształcenia uczniów.